

Alfred Čester

SAFARI

Dogovorili smo se da se nađemo posle ručka, niz ulicu od moje kuće, u formalno uređenom parku punom drveća i cveća, po imenu Žablji vrt. Kažem da se zove Žablji vrt, iako sam to ime čuo samo jednom, od nekog taksiste, i to pre dve godine, kada sam se tek doselio u kraj. Svi meštani ga zovu Vrt stočne pijace, jer se nekada davno u okolini nalazila stočna pijaca, možda baš na tom mestu. Kada vizualizujem park, uvek zamišljam da ispred njega stoji statua visine čoveka u čučnju, ali znatno šira – blistava granitna žaba na niskom postolju od crvene cigle. Ali nje, zapravo, nema. U svakom slučaju, kako god se to mesto zvalo, činjenica je da su tokom vlažnih jesenjih noći njegove staze i okolne ulice pune žaba. Ne čujete ih kao što čujete žabe oko bara u proleće, jer su sasvim tihe. Ali ako prolazite po mraku, možete videti kako im oči svetlucaju i kako se u blatu ocrtaavaju konture njihovih kvrgavih tela. Ili povremeno vidite neku kako skače kroz kišu, niotkuda ka nigde, kao da su je uvis hitnuli zli dusi koje žabe navodno nose u sebi. Do jutra nestanu.

Došao sam ranije, preskočivši obrok, i seo u vrt da sačekam Džeralda. Vrućina je bila nesnosna i bilo mi je loše u stomaku i glavi. U parku nije bilo nikog osim mene i jednog čoveka mojih godina, ili možda malo mlađeg – radnika u farmerkama i plavoj teksas jakni, koji kao da se uvek pojavi u vrtu kad sam ja tamo. Nikada ne seda na moju klupu, niti blizu mene, već uvek na neku drugu, malo udaljeniju, i posmatra me podmuklo, sve dok mi ne postane toliko neprijatno da moram da ustanem i odem. Ponekad pokušam da mu odvažno uzvratim pogled, podižući oči naglo, kao dva revolvera; on tada klimne glavom i osmehne se prijateljski, komšijski, pa se zagleda u moje noge ili ruke, kao da očekuje da mu otkrije neku tajnu.

Tog popodneva, dok sam čekao Džeralda, ovaj radnik (ako jeste radnik, ima dosta vremena za lenčarenje), ili muškarac prurušen u radnika, sedeo je na suncu pored ogromnih irisa. Ja sam bio u senci visoke pinije, nedaleko od mesta gde bi bila statua žabe, kada bi postojala.

Džerald se konačno pojavio u čino pantalonama i kariranoj flannelskoj košulji. S desetak metara ili više pomislili biste da ima petnaest godina, iako je u stvari gotovo na suprotnom kraju srednjih godina. Sitan je i mršav, kao dečak, ali nije mišićav; pun je brze, nervozne energije, a kosa mu je i dalje sasvim plava. Ako ima sedih, to se ne primećuje.

„Hoćemo li?“, rekao sam, ustajući.

„Kuda?“ Izgledao je zbunjeno.

„O, mislio sam... zar nije plan da idemo u lov na škorpije?“ Tada sam shvatio da sam, znajući da idemo van grada, iz nekog razloga obukao sako i kravatu i uske italijanske cipele, kupljene pre tri godine u Mejsiju, koje gotovo nikada ne nosim. Osetio sam se smešno i pomislio da bi možda trebalo da odem kući i presvučem se.

„Naravno da idemo. Ali gde?“

„Otkud ja znam? Nikada ranije nisam išao u lov na škorpije. Trebalo bi ti mene da vodiš, zar ne? Šta to nosiš?“

Držao je veliku kantu mleka u prahu – ili bolje rečeno, veliku kantu za mleko u prahu – jer kada je skinuo poklopac, unutra su bile samo makaze za zanoktice i malo beličaste prašine.

„Je li to oprema?“, upitao sam, prisećajući se da je preko telefona spomenuo da će je poneti.

Nije odgovorio, a i ako jeste, ne sećam se šta je rekao. U svakom slučaju, to sigurno nije bio neki koristan odgovor. Možda je lupnuo prstima po kanti, ili se široko, ali prazno osmehnulo, pokazujući mi svoje ružne, čarobnjačke zube, ili me je jednostavno netremice posmatrao svojim praznim, bledim, bledoplavim očima. (Mogao bih ovde dodati da je jedna od mojih mana to što ne čekam baš uvek da dobijem odgovor.)

Rekao sam: „Pa, gde ćemo?“

Ćutao je i izgledao zbunjeno, kao da očekuje da ja odlučim. Valjda takve stvari radi samo da bi nervirao druge – zamislite, u *njegovim* godinama! – i premda znam da upravo to želi, ipak se iznerviram.

Nekako smo, naposletku, ipak krenuli.

Išli smo glavnim putem iz grada, sve do mesta gde se on iznenada strmo spušta u jedno predgrađe puno eukaliptusa i palmi, kroz koje mi je jednako bolno da prolazim kao i kroz ulicu u kojoj sam rođen. Većinu kuća podigli su Evropljani u danima neposredno pre nezavisnosti, a sada je većina njih otišla, pa kuće stoje poput oronulih futurističkih fantazija – zatvorenih kapaka, okovane lancima, prazne, iznutra ogoljene. Dok prolaziš pored njih, obuzima te osećaj da ljudi sigurno u tajnosti odlaze na druge planete i da ćeš uskoro ostati sasvim sam ovde, da će ceo svet biti tvoj, zajedno sa svim tim starinskim futurističkim kućama.

Otrprilike na pola puta kroz predgrađe skrenuli smo s glavnog puta i nastavili nizbrdo stazama do dna male Orinove doline, gotovo nenaseljenog pašnjaka – tu su tek koliba-dve – kroz koji protiče rečica. Onog dana kada smo Džerald i ja sišli u dolinu, reka je bila presušila, a zemlja je izgledala mrtvo, sprženo; bilo je to pre kiše, naravno. U toj dolini sam jednom video kako se rađa jare, prijatnog prolećnog popodneva, kada je trava bila visoka, a reka nabujala. Dečak od možda osam godina čuvao je kozu na ispaši kad se ona iznenada ojarila. Sve se odigralo veoma brzo – gotovo kao da je zastala da mokri, a onda je dečak podigao jare u naručje i krenuo kući, ili gde već, dok je koza trčala za njim mekećući, s velikom kuglom krvi koja joj je visila pozadi poput grimiznih vimena i njihala se dok je trčala.

Prisećao sam se toga kada je Džerald rekao: „Dobio sam pismo od Rudolfa Kitkina pre neki dan.“ Hteo bih ovde da napišem „i srce mi je zamalo iskočilo kroz usta“ – ali nije; potonulo je sporo i teško, u gorčini.

„Stvarno?“, nastojao sam da zvučim opušteno. Znam da Džerald može da mi čita misli. Dešavalo se suviše često da bi bila slučajnost.

„Na Floridi je, u poseti roditeljima.“

„Je l' da?“ U dolini je bilo toplije nego u gradu i osećao sam slabost u celom telu, sve do stopala, koja su mi sve više oticala u tesnim italijanskim cipelama. Kako bih razbio tišinu, rekao sam: „Da li si znao da je Rudolf nekada imao kozu kao kućnog ljubimca?“

„Da, naravno. Video sam je mrtvu, na njegovom kuhinjskom stolu. A Rudolf je se deo nad njom kao kakav student ješive sa Sutinove slike. Davao joj je injekcije, u pokušaju da je povrati u život. Rekao je: 'Ako ti ne smeta ovaj ukras na sredini stola, sedi.' Meni je, naravno, smetao. 'Razmisli', rekao sam mu, 'ne znaš od čega je uginula. Može biti neki virus.' Ali bila je to slatka mala životinja dok je bila zdrava, zar ne?"

„Nikad je nisam video.”

„Ne!”, uzviknuo je, glumeći iznenađenje. Vrlo dobro je znao da je koza uginula pre nego što sam došao u Afriku. „Kako to?"

Nevoljko sam mu objasnio kako to da nikada nisam video kozu i, objašnjavajući – eto takav sam – zaboravio da me zavlaci. „Ipak, često mi je pričao o njoj. Umeo je da oponaša njeno umilno meketanje i zvuk njenih papaka dok je silazila niz mermerne stepenice kuće. Klip-klop. Klip-klop. Rudolf je taj zvuk izvodio vrlo nežno i prefinjeno. Koza je mislila da joj je Rudolf majka i uvek je noću spavala s njim.”

„To me nimalo ne čudi”, rekao je Džerald. „Mislim, sasvim je prirodno da sve bebe misle da im je majka onaj ko se brine o njima.”

Dok smo hodali, pokazivao mi je žbunje, trave, pa čak i sitne cvetove. Meni je zemlja delovala sprženo, ali pošto je Džerald izuzetno pažljiv posmatrač, dolina je oživila. Ne nekim naročitim životom, ali ipak životom. Džerald pamti ono što gleda, razvrstava ono što vidi, prepozna biljku ako na nju ponovo naiđe. Pamti mirise, boje i oblike. Svet u kome ja živim ima malo detalja, gotovo da nema imena, i retko se ponavlja. Svakog dana pred očima mi je jedna velika bezlična mrlja, koju sutradan zamenjuje druga bezlična mrlja.

Prelazak preko doline bio je naporan – prešli smo je s kraja na kraj. Pomislio bi čovek da je zemlja ovde dobila oblik pod udarima zemljotresa, plimnih talasa i golemih užarenih kometa. Uzdiže se i tone, otvara se, izbija u male zaravni, pa se u potezima od pedeset i više metara talasa poput valovitog čelika. Životinje, dok pasu, imaju bezbroj nabora u kojima mogu da brste. Ali to je težak teren za hodanje, naročito pri Džeraldovom brzom koraku, jer iako je mnogo stariji od mene, siguran je na nogama poput koze i podjednako energičan. Ja sam mlitav i brzo ostajem bez daha.

Dok smo se spuštali niz jedan brežuljak, ispred nas se ukazala ogromna betonska konstrukcija koju nikad ranije nisam video, nalik temelju nezapočete ili možda srušene kuće. Po celoj konstrukciji bila je prikucana žičana mreža, a neki mladić je nešto petljao oko nje. Ili je skidao deo ili dodavao još. A možda ju je samo čvršće zakucavao. Iz nekog razloga morali smo da pređemo baš preko te konstrukcije, a malo dalje stigli smo do uskog asfaltiranog puta, obraslog bambusom i sitom s obe strane. Poznavao sam taj put. Kad bismo njime skrenuli na jug – što smo ubrzo i učinili – odveo bi nas nazad do glavnog drumu, i to na manje od pola kilometra od mesta gde smo s njega sišli, u predgrađu. Drugim rečima, prešli smo dolinu uzalud.

Suzdržao sam se, međutim, dok nismo stigli do glavnog puta, a onda sam upitao: „Koliko još treba da idemo?"

„Još kilometar i po, dva. Odmah iza groblja.”

„Hoćeš li mi, molim te, reći zašto smo prelazili onu dolinu kad smo mogli da idemo putem i uštedimo bar pet kilometara?"

„Nismo mogli. Glavni put ne ide ovamo.”

„Ide. Sad smo na njemu.”

„Ovo nije isti put kojim smo krenuli”, rekao je smireno.

„Jeste.”

„Nije.”

Bilo mi je suviše loše da bih nastavio da se prepirem. Osim toga, već smo bili podno planine i prolazili ispod svoda eukaliptusa, pa me je zapahnuo umirujući povetarac. Tu se put račva: jedan vodi pravo uz planinu, drugi kruži oko njenog podnožja, pa se potom uspinje da bi se spojio s prvim i ponovo postao jedan, a zatim se razmotava kroz šume i duž litica, da bi najzad izašao na obale rta. Krenuli smo donjim putem, pored Katoličkog groblja, a zatim i pored Počivališta za životinje, groblja za pse i mačke.

„U životu sam video samo dve škorpije”, rekao sam. „Izuzimajući prisutno društvo. Jednu u Grčkoj. Mislim da sam je ubio. I jednu u Arizoni, za vreme rata, na zidu bratovog poljskog klozeta.”

„Zaista? To je čudno.” Govorio je kao da ne veruje da sam ikada video škorpiju, pa sam se zapitao da možda sve to ne izmišljam. Dok sam razmišljao o svojim škorpijama, postajale su sve neodređenije i nestvarnije. Nisu bile ništa stvarnije, niti više moje, od onih o kojima sam slušao u Meksiku, za koje se kaže da padaju s drveća u pregrštima.

Posle izvesnog vremena, što sam ležernije i nehajnije mogao, rekao sam: „Mislim da sam otrovan.”

Džerald je prislonio šaku uz uvo. Često se pravio da slabo čuje. „Ko?”, upitao je.

„Kako misliš ko? *Ja!*”

„Koga si otrovao?”, rekao je, gledajući me pravo u lice i pokazujući mi sve svoje pakosne žute zube.

„Nisam nikoga otrovao. Mislim da neko truje mene.”

„Što, loše ti je?”

„Osećam se čudno.”

„Zar se ne osećaš uvek čudno? Stalno ponavljaš kako se osećaš čudno.”

„Osećam se čudnije nego inače.”

„Ali *kako?*”

Naravno da nisam hteo da mu kažem, jer sam sumnjao da je, ako ne baš moj trovač, onda svakako umešan u moje trovanje, da njime, takoreći, upravlja, i to verovatno bez boljeg razloga nego da me sluša kako govorim o svojim reakcijama. Sa širokim osmehom rekao sam: „Da li me možda ti truješ?”

„Ja? Sigurno se šališ.”

„Da li se šalim?”

„Zaboga, zašto bih te ja trovao?”

„Zašto da ne? Iz zabave, pretpostavljam. Šta drugo ovde ima da se radi?”

Klimnuo je glavom. „Ništa posebno, to je tačno.”

Posle kraće tišine i blagog naleta griže savesti rekao sam: „Nadam se da te ne vređa što pitam.”

Potapšao me je po leđima. „O, ne, nimalo.”

Dragi Čitaоче, zamisli stanje usamljenosti i izolacije toliko duboko da moraš da se izvinjavaš sopstvenom trovaču. Pa ipak, da li je to pravi otrov kojim me Džerald – pod pretpostavkom da to jeste Džerald, a ko bi drugi mogao biti? – hrani? Ne mora biti.

Ponekad pomislim da je Džerald bog – makar neki lokalni bog, ili, tačnije, lokalni demon. Afrika nije isto što i drugi kontinenti, uprkos svojim revolucijama, a Džerald ovde živi toliko dugo da su magija i vradžbine postale veći deo njegove prirode nego nauka ili Deset zapovesti. Zaista čujem bubnjeve kad se približava; vidim kost i prsten u njegovom nosu; vidim jezivu boju na njegovom licu. On je vrač koji koristi telo bezazlenog engleskog misionara. Verujem da njegov um može da stvara stvari, da ih izmišlja usput, stvarne stvari (ako se tako može reći), poput ovog puta kojim smo išli, ili doline koju smo upravo prešli, ili planine iznad nas. Ako je svet privid, zašto Džerald ne bi bio uzrok nekih od tih privida? Znam da ovo zvuči suludo. Verovatno i jesam lud. Pa ipak, zar lud čovek ne može biti logičan – i u pravu?

Ako se previše viđam sa Džeraldom, on se podmuklo širi kroz moj život kao mastilo po upijajućoj hartiji. Izađem noću i čujem krik neke nepoznate ptice u krošnjama, i pomislim: to je Džerald. Ili psa kako zavija. Ako sam s nekim – mada se to retko događa – lako se može desiti da kažem: „Slušaj! Čuješ li onu pticu? To je Džerald. On može da se pretvori u pticu.”

Da bih se zaštitio od onoga što smatram da je istina, a i da ne ispadnem lud, počnem da govorim poetsko-komičnim tonom: „Ptica-demon. Pretvara se u pticu-demonu.”

„Šta je ptica-demon?”, pitali su me.

„Crna životinja nalik papagaju, s ogromnim krilima, koja se noću ne može videti, već samo čuti. Danju poplavi i neprestano leti, tako da se ne razaznaje na nebu.

Pri zalasku sunca postaje tamnija i prošara se crvenim pegama. Zatim prelazi u ljubičasto, a naposljetku opet u crno. Ako leti noću – što gotovo nikad ne čini, jer radije sedi na nekom obližnjem drvetu i vrišti ili hukće – poneka joj pera zaiskre poput zvezda.”

„Da li se hrani?”

„Hrani se tobom i mnome. Našim snovima. Našim tajnim mislima.”

A možda su ptice koje ispuštaju krike i psi koji zavijaju u Džeraldovoj službi. Podmićuje ih da se oglase u najpogodnijim trenucima, onda kad je najverovatnije da će me užasnuti.

Jednog letnjeg popodneva otišao sam na kupanje na prostranu pustu plažu na rtu. Posle izvesnog vremena počeo sam da se osećam čudno, možda me je malo udarilo sunce – vrtelo mi se i bilo mi je muka, a ipak sam bio ushićen. Pokušavajući da se smirim, hodao sam unaokolo po pesku; Džerald mi je neprestano bio na umu, poput neke velike, bezobrazne šale. A onda sam odjednom pogledao prema visokim peščanim liticama na istoku i bio sam siguran – bez straha, naprotiv, uz smeh – da će se Džeraldova nasmejana glava pojaviti nad tim brdima poput džinovskog lutkara nad svojom pozornicom, poput levijatana koji izranja iz bazena dok mu se voda sliva niz telo.

I, da – ko su ta neobjašnjiva stvorenja koja rade neobjašnjive stvari u mom životu?

Ko je, na primer, radnik u plavim farmerkama i plavoj teksas jakni? Ko su oni drugi o kojima vam nisam govorio? Ko je ona koščata stara udovica u crnini koja sedi na stepenicama katedrale dok ne prođem pored nje na putu ka pijaci, pa onda ustane i sitnim

brzim koracima nestane u suprotnom pravcu – ko je ona? Ko je onaj zdepasti sredovečni čovek koji svake noći parkira svoj stari plavi dofin naspram Žabljeg vrta, pa potom naizgled rasejano šeta gore-dole stazom na kojoj cveta mošusni ljiljan, skrivajući iza leđa ukradenu odlomljenu grančicu? Da li je samo izašao u šetnju? Da li je iko ikada samo izašao u šetnju? Ima li uopšte još nevinosti – bezazlene krađe cveta, noćne šetnje kroz park, krika ptice koja je zaista ptica, zavijanja psa koji nanjuši smrt ili oseti glad, strah ili usamljenost, čudnog osećaja u telu koji nije otrov ni crna magija?

Dečak naduvene glave, s mnogo kovrdžave smeđe kose na vrhu, silazio je putem prema nama, sumorno nas dozivajući. Odeća mu je bila pocepana, bio je bos, a nokat na palcu desne noge bio mu je otkinut ili izjeden. Živo meso se gnojilo. Zapravo, izgledalo je kao da vri.

Džerald i dečak su se rukovali.

„Došli ste po još škorpija?“, upitao je dečak.

„Da.“ Okrenuvši se prema meni, Džerald je rekao: „Prošli put kad sam bio ovde, ovaj dečak mi je pomogao.“

Sva trojica smo nastavili putem još nekoliko koraka, a kad je Džerald krenuo da nas povede uz blagi uspon, dečak je rekao: „Ne, tamo nije dobro.“

„Zašto? Prošli put je bilo vrlo dobro.“

„Jeste, ali sad više nije dobro. Vremena se menjaju. Sad treba da idemo dole.“ Pokazao je prema nekoj vrsti poluostrva ili male litice, koja je zapravo bila obala presušene reke.

„Misliš li da treba da ga poslušamo?“, pitao me je Džerald.

„Otkud ja znam?“

„Tačno.“

„Tamo ima više škorpija nego gore“, rekao je dečak.

Džerald je podigao ruke u znak predaje, pa smo pošli za dečakom, sišli s puta i krenuli na poluostrvo.

Tu je bilo zelenije nego u dolini, ali jednako vruće, jer nije bilo drveća, samo niskog rastinja i mnogo patuljastih palmi. Skinuo sam sako, bacio ga na jedan žbun i stajao, pomalo ošamućen.

Džerald je gotovo odmah opazio škorpijinju rupu. (Reč „opazio“ zvuči malo starinski, ali Džerald pristaje.) Što se mene tiče, to je mogla biti i mravlja rupa, samo što je bila malo veća, više ovalnog oblika.

Džerald je otkinuo lepezasti list s patuljaste palme i, čučajući, gurnuo dugu peteljku u škorpijinju rupu. Neko vreme ga je mrdao tamo-amo.

„Poenta je“, rekao je, pa odjednom uzviknuo: „Evo! Uхватила se!“

Pitao sam se da li je zaista uzbuđen. S njim se nikad ne zna da li mu je do nečeg stvarno stalo. Ne bih rekao. Mislim da ga jedino istinski interesuje da gleda kako se stvari koprcaju. Stvari i ljudi.

„Vidi“, rekao je.

Pustio je list i video sam kako se pomera u sitnim, ali jasnim trzajima, kao da ga nešto iznutra vuče.

„Trik je da podigneš list dok škorpija još drži drugi kraj.” Polako je podizao stabljiku, ali kada se vrh pojavio, škorpije nije bilo. „Dodavola”, rekao je Džerald i ponovo gurnuo list u rupu.

Za to vreme dečak je stajao pored mene, nekako ošamućen, i žvakao peteljku lista patuljaste palme.

„Pljuvačka bi trebalo da hipnotiše škorpiju”, objasnio je Džerald, gledajući nas odozdo. Nije objasnio – niti sam ja pitao – zašto koristi suvi list.

Dečak je pogledao svoju izvakanu peteljku i, očigledno zaključivši da je dovoljno hipnotična, počeo da luta unaokolo, pogleda prikovanog za zemlju, tražeći rupu škorpije. Odjednom sam shvatio da ih je zemlja puna – nije bila baš porozna, ali se otprilike na svakih pola metra nalazila po jedna takva ovalna rupa. To me nije uplašilo, ali pošto sam osećao da bi trebalo – ako me nije plašilo, onda je to zato što sam bio začaran ili otrovan – rekao sam Džerald: „Nije li opasno s ovim škorpijama koje vrebaju ispod nas?”

„Verovatno jeste”, nasmejao se, drmuckajući peteljku.

Pratio sam dečaka do ivice poluostrva. U međuvremenu je nekako nabavio pocepani plastični đon japanke i gurao je svoju peteljku patuljaste palme u rupu. Čučnuo je nad rupu i izgledao usredsređeno, poput ribara koji čeka da se struna zatrese. Činilo se da pažljivo sluša.

„Uhvatio sam je!”, povikao je i zabacio ruku unazad. Škorpija, koja se kleštima držala za kraj peteljke, otpala je dok je dečakova ruka bila u pokretu. Proletela je kroz vazduh i pala gotovo pred moja stopala. Nije ličila ni na jednu škorpiju koju sam video, ili za koju sam umišljao da sam je video. Ova je imala oklop boje ćilibara, nalik oklopu bube, ali masniji i prozirniji. Samo telo bilo je prilično tamno i sjajno, poput kornjačevine; velika prednja klešta bila su nešto svetlija, dok su šest bočnih nogu i segmentisani rep sa žaokom na kraju bili najsvetliji, gotovo žuti. Takođe, bila je duga manje od osam centimetara od prednjih klešta do žaoke. Škorpije koje pamtim iz prošlosti imale su bledosmeđa kredasta tela i bile su duge najmanje dvanaest do petnaest centimetara, možda i duže.

Stajala je nepomično, s repom savijenim preko leđa; čekala je, sluteći zamku, ali ipak dostojanstveno. Dečak je bacio plastični đon preko škorpije, prikleštivši je spreda, dok je rep ostao slobodan i mlatio okolo.

„Makaze!”, doviknuo je dečak Džerald, koji je još čučao nad svojom rupom.

„Šta, uhvatio si jednu?”, rekao je Džerald i dotrčao s kantom za mleko.

Dečak mu je uzeo makaze iz ruke i brzo odsekao par članaka repa.

„Previše si odsekao”, rekao je Džerald, iznerviran.

„Ne, ovako je bolje.”

Džerald je bespomoćno raširio ruke. „Treba da odsečeš samo žaoku i otrovnu žlezdu odmah iza nje. Onda je sasvim bezopasna. Sad si joj pokvario izgled.”

„Ovako je bolje”, ponovio je dečak nepokolebljivo, pa podigao škorpiju i ubacio je u kantu za mleko. Makazama je probušio nekoliko rupica za vazduh na poklopcu.

„Šta radiš s njom sad kad si je uhvatio?”, upitao sam.

„Ništa”, rekao je Džerald. „Možeš je gledati. Ili mučiti. Ili ignorisati.”

Razdraženo sam se okrenuo dečaku: „Zar neće umreti unutra? Može li da živi bez žaoke?”

Dečak je izbacio donju usnu i, uz vidan napor da bude ljubazan, pravio se da ga zanima sudbina škorpije. „Da, može sasvim dobro da živi bez nje”, rekao je.

„Možeš li da je hraniš? Šta jede?”

„Ma bilo šta.” Odjednom je delovao nadahnuto. „Najviše voli mrvice hleba.”

Džerald je prasnuo u smeh. Bilo mi je žao samog sebe, a sunce je i dalje peklo. Otišao sam i seo na veliki kamen, gledao u suvo kamenje rečnog korita i razmišljao o tome kako me neko truje.

Džerald i dečak su nastavili da iskopavaju škorpije. Kad god bi uhvatili neku, skočio bih i potrčao da je pogledam, kako se ne bi videlo koliko sam zapravo daleko od sveta živih. Sada je Džerald skraćivao repove, odsecajući tek neznatan deo.

Na kraju je dečak uhvatio pet škorpija, a Džerald samo jednu. Tolika je dobrota moje duše da mi čak nije ni bilo drago što je tako nadmašen. Činilo se da ni njemu to nimalo ne smeta.

Kad se lov završio, Džerald mi je ponudio cigaretu. Povukao sam dim i bol mi je prošao kroz telo.

„Ne mogu da pušim ovih dana”, rekao sam i ugasio cigaretu o ivicu kamena. Mislio sam da su cigarete jedan od načina na koji me truju.

„Imaš sreće”, rekao je Džerald, podigao moj opušak i stavio ga u džep. Neko vreme je pušio stojeći pored mene. Zatim je rekao: „Ako škorpiju opkoliš prstenom vatre, običi će krug unaokolo, i kad shvati da nema izlaza, ubošće sama sebe u potiljak. Ubiće se. Zar to nije tužno?”

Pošto je, naravno, zapravo govorio o meni, dao sam neodređen odgovor.

Rekao je: „Neko je baš pre neki dan rekao kako u poslednje vreme odlično izgledaš.”

„Ko?”

„Ne mogu da se setim ko. Možda Petreli.”

„Ko je Petreli?”

„Zar ne znaš Sanforda Petrelija, istoričara?”

„Da, sreo sam ga jednom ili dvaput. Ali nisam ga video već jedanaest godina.”

„Pa, možda je on video tebe”, rekao je značajno. „U gradu je, znaš.”

„Ne, ne znam. I nije me briga. A još manje me zanima kako izgledam. Osećam se užasno.” Zamisli, Čitaoče, ako možeš, razuman način da sa svojim trovačem razgovaraš o sopstvenom zdravlju.

Džerald je dečaku dao sto franaka. Novac je primljen u tišini, bez ikakvog vidljivog znaka radosti ili tuge.

Zatim smo pošli glavnim putem, prošli pored grobalja i nastavili njime dok nismo stigli do Žabljeg vrta. Nisam isticao da sam bio u pravu u vezi s putevima; nije bilo potrebe, jer je on to, naravno, znao. Kada smo se zaustavili kod vrta, pozvao sam Džeralda gore u svoj stan na čaj.

„Ne mogu”, rekao je. „Hoću da stignem do pošte pre nego što se zatvori.”

„Aha. Voleo bih da uzmem jednu škorpiju, ako može.”

„Izvini. Nije mi palo na pamet. Naravno, možeš da uzmeš koliko god želiš.”

Prešli smo park i krenuli niz ulicu do moje kuće. Gore sam našao malu kartonsku kutiju, pa je Džerald u nju istresao tri škorpije iz kante za mleko. Nakon što je otišao, pro-

bušio sam nekoliko rupica za vazduh na poklopcu i ubacio nekoliko mrvica hleba među škorpije.

To je bilo pre nekoliko nedelja, pre kiše. Dve škorpije su ubrzo uginule, u razmaku od svega nekoliko dana: jedna s kleštima skupljenim ispred lica, kao da se brani od udara, a druga, takoreći, raširenih ruku. Treća je, međutim, postajala sve krupnija, smelija i snažnijeg izgleda zahvaljujući mrvicama hleba, ili, verovatnije – bar ja tako verujem, iako za to nemam nikakav pouzdan dokaz – tako što je kroz osakaćene repove isisavala utrobe svoje sabrača. Primećivao sam da su leševi postajali sve šupljiji. U svakom slučaju, ta treća škorpija, posle gotovo mesec dana gmizanja u svom uglu, postajala bi, čim bih otvorio kutiju, živahna kao bokser u ringu. Kad god bih podigao poklopac, propinjala se iz svog ugla s previše brzine i žestine. Mlatarala je kleštima, a rep joj se prebacivao preko leđa, preteći; čak mi se činilo da joj ponovo izrasta žaoka.

Jednog suvog dana prošle nedelje, pošto sam se osećao nešto bolje, otišao sam tamo gde smo ih lovili i sve pobacao – živu škorpiju i one mrtve, mrvice hleba i kutiju. Predeo se mnogo promenio od dana kada smo lovili, jer je ubrzo potom počela kiša, koja otad pada, pada i pada gotovo bez prestanka. Iako je već zima, sve je zeleno kao irsko proleće, a pod nemilosrdnim ljubičastocrnim nebom svuda su trava, detelina i jarke smaragdne puzavice.

(S engleskog preveo Aleksa Vasiljević)